

18.9.2023

TOIMINTASUUNNITELMA 2023-2024

*Leppäkertun esiopetus, Miehikkälän päiväkoti
Kaakon kaksikon varhaiskasvatus*

1. Esiopetuksen järjestäminen

Esiopetus on tärkeä ajanjakso lapsen elämässä. Esiopetus suunnitellaan ja toteutetaan siten, että lapsilla on mahdollisuus innostua, kokeilla ja oppia uutta. Leikkiessään ja toimiessaan erilaisissa oppimisympäristöissä lapset laajentavat osaamistaan eri tiedon- ja taidonaloilla. Esiopetuksessa lapsilla on tilaisuuksia monipuoliseen vuorovaikutukseen ja sosiaalisten taitojensa vahvistamiseen. Tavoitteena on, että lapset oppivat arvostamaan ihmisten yhdenvertaisuutta ja omaa ainutlaatuisuuttaan.

Varhaiskasvatus ja siihen kuuluva esiopetus sekä perusopetus muodostavat lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden ja perustan elinikäiselle oppimiselle. Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen kasvua, kehitystä ja oppimisedellytyksiä. Toimintaa suunnitellaan lapsilähtöisesti ja sen tehtävä on vahvistaa lapsen myönteistä minäkuvaa ja käsitystä itsestään oppijana. Esiopetusta kehitetään inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Esiopetuksella on suuri merkitys lasten kasvun ja oppimisen tuen tarpeiden varhaisessa havaitsemisessa, tuen antamisessa ja samalla vaikeuksien ehkäisemisessä.

Kaakon kaksikossa esiopetus noudattaa perusopetuksen työpäiviä, pois lukien lauantai-työpäivät. Tämä tarkoittaa 748 tuntia esiopetusta toimintavuoden aikana. Toiminta tapahtuu Klamilan, Virojoen ja Miehikkälän päiväkodeissa joko erillisissä kuusivuotiaiden esiopetusryhmissä tai tarpeen vaatiessa myös varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yhdistetyissä ryhmissä, joissa on esiopetusikäisten lasten lisäksi myös muun ikäisiä lapsia. Jotta esiopetukselle asetetut tavoitteet toteutuisivat, on esiopetusikäisten lasten toiminnan eriyttämiseen kiinnitettävä erityistä huomiota. Esiopetus ja siihen kuuluvat materiaalit ja välineet ovat maksuttomia, lisäksi jokaiseen esiopetuspäivään sisältyy ohjattu ruokailutilanne, jossa lapsille tarjotaan maksuton ateria.

Kaakon kaksikon esiopetussuunnitelman keskeisiä käsitteitä ovat **leikki, oppimisen ilo, lapsen etu, lapsen tuki, osallisuus, inklusiivisuus, tavoitteellisuus, suunnitelmallisuus, arviointi ja kehittäminen.**

1.1 Esiopetuksen järjestäminen yksikössä (kuvaus yksiköstä)

Tällä kaudella Leppäkertun esiopetusryhmässä työskentelevät varhaiskasvatuksen opettaja Minna Husu ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Tiia Mannoja. Lastenhoitaja vaihtuu useamman kerran vuoden aikana.

18.9.2023

Lapsia ryhmässä on 7; 6 poikaa ja 1 tyttö. Lisäksi neljänä aamupäivänä (ma-to) eskariryhmän mukana on koululainen klo 10.30 saakka.

Leppäkertun esiopetus toimii samassa rakennuksessa Miehikkälän alakoulun kanssa, mutta omassa ”siivessä” omalla sisäänkäynnillä. Meillä on käytössä kaksi huonetta ja eteistila, jossa myös voi leikkiä ja tehdä tehtäviä.

Ruokailemme koulun ruokalassa, omalla vuorollamme.

Sisäliikunnassa pystymme hyödyntämään koulun salia (tosin nyt alkusyksyksi emme saaneet salivuoroa, toivottavasti onnistuu lokakuun alusta alkaen.) Liikunnassa hyödynnämme myös eskarin omia tiloja. Ulkoliikuntaan on mahdollisuus koulun yhteydessä olevilla kentillä, joita hyödynnämmekin paljon etenkin syksyisin ja keväisin sään salliessa. Ja tietysti talvilajeissa.

Ulkoilu tapahtuu eskarin ja alakoulun yhteisellä pihalla, jossa on erilaisia leikkittelineitä ja ulkoleluja meidän omassa varastossa.

Esiopetus noudattaa perusopetuksen työpäiviä, pois lukien lauantaityöpäivät ja arkipäiväksi sattuvat koulujen todistustenjakopäivät. Esiopetusta annetaan maanantaista perjantaihin klo 9.00-13.00. Eskareiden syysloma on viikolla 43 eli 23.-29.10.2023 ja joululoma 22.12.2023-7.1.2024. Talviloma on viikolla 9 eli 26.2.-3.3.2024 ja viimeinen esiopetuspäivä ennen kesälomaa on perjantai 31.5.2024.

2. Esiopetuksen toimintakulttuuri

Toimintakulttuuria arvioidaan ja kehitetään siten, että se tukee esiopetuksen tavoitteiden toteutumista. Kehittämisessä otetaan huomioon, että toimintakulttuuriin vaikuttavista seikoista osa on kirjoitettuja ja tiedostettuja, osa tiedostamattomia ja joskus myös tahattomia. Toimintakulttuuri vaikuttaa sen piirissä oleviin riippumatta siitä, tunnistetaanko sen merkitys ja vaikutukset vai ei.

Toimintakulttuurin kehittäminen lähtee lapsen edun ensisijaisuudesta ja edellyttää toimintatapojen ja pedagogiikan johtamista, henkilöstön ja lasten osallisuuden turvaamista ja sitoutuneisuutta yhteisiin toimintatapoihin. Vastuu kehittämisestä on opetuksen järjestäjällä ja esiopetusta johtavilla henkilöillä. Toimintakulttuuria kehitetään muun muassa kokeilemalla monipuolisia työtapoja, uusia ratkaisuja oppimisympäristöihin sekä kehittämällä ammatillista osaamista yhteistyöverkostoissa. Järjestelmällinen itsearviointi ja jatkuva kehittäminen ovat luonteva osa esiopetuksen arkea.

18.9.2023

Kehittämistyössä on tärkeää hyödyntää sekä lasten että huoltajien kokemuksia ja mielipiteitä. Yhteistyö muun varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä tuen ja oppilashuollon ammattilaisten kanssa on välttämätöntä lasten sujuvan oppimisen polun ja hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Kaakon kaksikon esiopetuksessa ymmärretään, että henkilöstön pedagoginen toiminta vaikuttaa suoraan annettavan esiopetuksen laatuun. Jokainen esiopetuksen kasvatus- ja opetustiimiin kuuluva henkilö sitoutuu työssään esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteisiin arvoihin ja tavoitteisiin.

Kaakon kaksikon pedagoginen johtaminen edistää suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti henkilöstön oppimista ja jatkuvaa pedagogiikan kehittämistä opetussuunnitelmien ja tiimikohtaisten tavoitteiden mukaisesti. Kuntakaksikossamme järjestetään vuosittain henkilöstön pedagogisiin tarpeisiin vastaavaa koulutusta, joka on kehittämissuunnittelijan vastuulla. Ryhmissä pidetään suunnittelupäivät syksyn alussa, jolloin valitaan alkavan toimintavuoden pedagogiset tavoitteet ja painopisteet. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti eri tasoilla, esimerkiksi johtoryhmässä kuukausittain sekä tiimitasolla tiimipalavereissa, osastopalavereissa sekä toimintasuunnitelman väliarvioinnissa vuoden vaihteessa sekä esiopetuksen arviointipäivässä toimintavuoden päättyessä alkukesällä. Yksikön esimies on vastuussa pedagogisen johtamisen rakenteiden mukaisen toiminnan toteutumisesta omassa yksikössään. Esiopetusryhmän varhaiskasvatuksen opettaja on vastuussa oman tiimensä pedagogisesta johtamisesta ja yhteisten tavoitteiden toteutumisesta. Koko esiopetuksen henkilöstöllä on vastuu esiopetuksen toteuttamisesta omassa esiopetusryhmässään.

Seuraavaksi kuvataan esiopetuksen toimintaa pedagogisen ymmärryksen portaiden kautta: **Mitä -**

Miten - Miksi?

2.1 Kuvaus esiopetusyksikön toiminnasta ja toimintakulttuurista (MITÄ?)

Päivämme alkaa pääsääntöisesti ulkoilulla, jonka jälkeen yhteinen kokoontuminen sisälle tullessa. Tällöin pohditaan kuinka mones eskaripäivä (samalla harjoitellaan mm. numeromerkin tunnistamista sekä numeron ja lukumäärän yhdistämistä) ja mietimme myös, mikä viikonpäivä tänään on (samalla harjoitteleminen käsitteitä eilen ja huomenna).

Päivän aikana toimintaa erilaisissa kokoonpanoissa; pienryhmissä, pareittain tai koko ryhmänä, esim. liikunta.

Ruokailu on klo 10.50 ruokalassa.

18.9.2023

Ruokailun jälkeen luumme kahdessa pienryhmässä; pienessä ryhmässä helpompi keskittyä ja samalla harjoitetaan kielellisiä taitoja, mm. nimeäminen.

Jokainen päivä sisältää leikkiä, niin omatoimisempaa kuin ohjatumpaaakin.

Leikki tärkeä oppimisen väline/keino.

Tärkeää on rohkaista lasta kokeilemaan uusia asioita ja kertomaan oman mielipiteensä. Meillä pyritään pitämään jokaisena perjantaina ”porinapiiri”, jossa mietimme kulunutta viikkoa, mitä olemme viikon aikana tehneet, mikä siinä oli parasta ja mikä ei ehkä niin mieluista. Samalla myös pääsee esittämään toiveita seuraavalle viikolle.

Päivän ohjelma on kuvina seinällä. Käytössä myös erilaisista leikeistä ja toiminnoista kuvia. Niitä käytämme apuna ymmärtämisessä. Tarvittaessa piirrämme apukuvia taululle. Google ja google-kääntäjän käyttö tarvittaessa apuna.

Osa lapsista kulkee eskariin taksilla; aikuinen on aamulla vastassa taksin saapuessa (n. klo 8.45) ja saattaa iltapäivällä lapset taksille (klo 13.00) ja huolehtii, että kaikki pääsevät turvallisesti kyytiin. Taksi tuo ja hakee eskarit kirjaston edestä. Tällä kaudella kaikki taksilla kulkevat eskarilaiset kulkevat samalla taksilla.

Osa lapsista tarvitsee täydentävää varhaiskasvatusta esiopetuksen lisäksi. Täydentävä varhaiskasvatus järjestetään joko Miehikkälän päiväkodin Leppäkertun ryhmässä tai Kalliokosken Oravat -ryhmässä. Ne lapset joiden täydentävä varhaiskasvatus tapahtuu Leppäkertun ryhmässä, siirtyvät aamuisin Leppäkertusta aikuisen kanssa eskarin pihalle viimeistään klo 8.45 taksia vastaan ja iltapäivällä lapset siirtyvät Leppäkerttuun viimeistään klo 15, aika vaihtelee riippuen eskarin ja Leppäkertun henkilökunnan työvuoroista.

Ne lapset, joiden täydentävä varhaiskasvatus järjestetään Kalliokosken ryhmässä, tulevat taksilla esiopetukseen n. klo 8.45 ja lähtevät kohti Kalliokosken ryhmää klo 13:05. Aamupala tarjoillaan lapsille päiväkodissa. Ne lapset, joiden täydentävä varhaiskasvatus järjestetään Leppäkertussa, syövät välipalan useimmiten koulun ruokalassa, mutta sekin tällä kaudella hiukan vaihtelee, riippuen henkilökunnan työvuoroista.

2.2 Esiopetuksen keskeisimmät arvot ryhmän toiminnassa (MITÄ?)

- Toiminnan lähtökohtana yksilölliset tavoitteet.
- ”Porinapiiri” viikoittain, joissa kuunnellaan lasten toiveita ja arvioita jo tehdystä toiminnasta.
- harjoitellaan kaveritaitoja (miten kaverille puhutaan, ketään ei jätetä yksin, kaverista huolehditaan) ihan konkreettisesti leikkien avulla
- aikuinen läsnä ja tukena
- eriytetty toiminta, esim. pienryhmissä
- kannustaminen ja rohkaisu tärkeää, osa jokapäiväistä toimintaa
- kesäkirjeet, joissa kyseltiin lasten toiveita (sekä vanhempien)
- PISARAPUUTTUMISEN- malli käytössä
- liikkuminen lähiympäristössä ja metsässä, samalla konkreettisesti harjoitellen, mitä luonnossa voi ja saa tehdä (esim. katkotaanko puista oksia, mihin roskat laitetaan)

18.9.2023

Tällä kaudella kiinnitämme erityistä huomiota tunne- ja vuorovaikutustaitoihin; harjoitteleminen ja vahvistaminen tunteiden säätelyä ja ”tunnemyrskyistä” yli pääsemistä sekä vahvistamme **kaveritaitoja;** miten ja mitä kaverille puhutaan, kaverin kuunteleminen ja yhdessä asioista sopiminen, kaverista huolehtiminen.

2.2 Kiusaamisen ennalta ehkäisy ja siihen puuttuminen sekä häirinnän, syrjinnän ja väkivallan vastainen toiminta (MITÄ?)

Hyvä kohtelu on jokaisen lapsen oikeus. Turvallisessa kasvuympäristössä lapsi voi kasvaa ilman pelkoa kiusaamisesta, häirinnästä, syrjinnästä ja väkivallasta. Jokainen voi kokea itsensä hyväksytyksi sellaisena kuin on uskaltamalla tuoda omat näkemyksensä ja mielipiteensä esille.

Kiusaaminen, häirintä, syrjintä ja väkivalta ovat kasvuympäristöissä yksiselitteisesti kiellettyjä. Lapsi tai varhaiskasvatuksen henkilöstö ei saa kiusata eikä syrjiä ketään eikä vaarantaa muiden turvallisuutta tai terveyttä. Asian varhainen käsittely yhdessä huoltajien kanssa edistää lasten kokeman kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän tai väkivallan päättymistä.

Tärkeää ME-hengen luominen eli että kaveria ei jätetä ja tehdään asioita yhdessä.

Käyttöön otettu PISARA-puuttumisen malli, jossa puututaan ja keskustellaan ihan pienistä ”välikohtauksista” jotta niistä ei tulisi isompia.

Yhdessä toimimista harjoitteleminen ihan käytännön arjessa mm. erilaisten yhteisleikkien avulla, pari- ja pienryhmätyöskentelyn kautta ja keskustellen.

Myös erilaiset aiheita käsittelevät kirjat ja ohjelmat tärkeässä roolissa yhteistoiminnallisuuden sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettelussa. Samoin aikuisen läsnäolo ja tuki erittäin tärkeää.

2.3 Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus (MITÄ?)

Lain mukaan **tasa-arvolla** tarkoitetaan kaikkien sukupuolten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia sekä vallan ja resurssien tasapuolista jakautumista. Suomessa tasa-arvoilla ehkäistään sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa. Tässä oppaassa puhutaan tasa-arvosta, kun viitataan sukupuolten tasa-arvoon.

Varhaiskasvatuksessa tasa-arvo tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että sukupuoli ei aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan varhaiskasvatuksen arjessa.

18.9.2023

Lain mukaan **yhdenvertaisuudella** tarkoitetaan kaikkien ihmisten samanarvoisuutta riippumatta heidän iästään, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta tai vakaumuksesta, mielipiteestä, vammasta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Suomessa yhdenvertaisuuslaissa edistetään yhdenvertaisuutta ja ehkäistään syrjintää perustuen näihin ihmisen ominaisuuksiin. Sekä tasa-arvo että yhdenvertaisuus ovat perusoikeuksia ja tarkoittavat samaa asiaa: syrjimättömyyttä ja tasavertaisia mahdollisuuksia ihmisen eri ominaisuuksista huolimatta. Varhaiskasvatuksessa yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kiinnitämme huomiota siihen, että ihmisten eri ominaisuudet, kuten ihonväri, uskonto tai terveydentila, eivät aseta lapsia tai aikuisia eriarvoiseen asemaan.

Toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma:

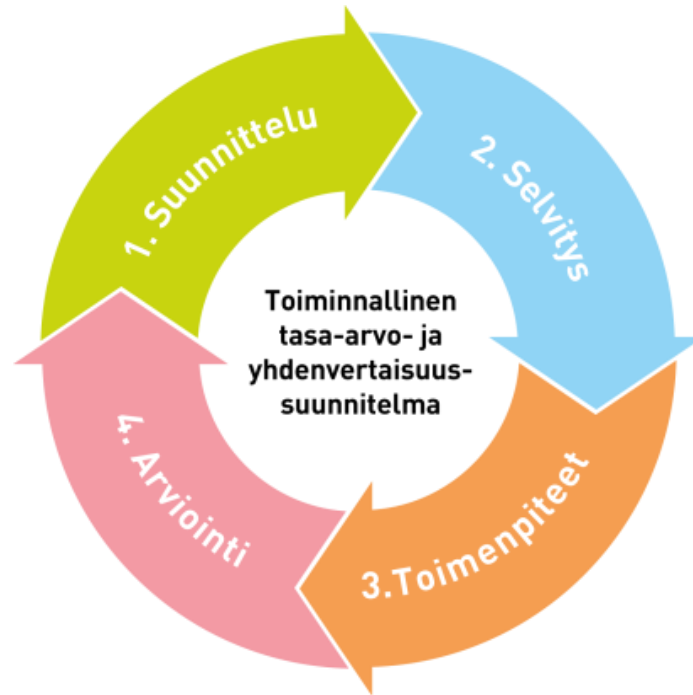
- Kaakon kaksikon päiväkodeissa lapsiryhmäkohtainen, jota käsitellään myös toimipaikkakohtaisesti.
- *Velvoite koskee myös varhaiskasvatuksen yhteydessä järjestettävää esiopetusta.*
- Tehdään vuoden välein osana lapsiryhmän toimintasuunnitelmaa.
- Tarkastellaan varhaiskasvatuksen lapsiryhmän ja toimipaikan toimintaa sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta.
- Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön ja lasten kanssa.
- Suunnitelman laatiminen on prosessi: suunnittelu-selvitys-kehittäminen/toimenpiteet-arviointi kehän mukaisesti.
- Kiinnitä huomio etenkin: vuorovaikutukseen, ohjaukseen, lasten osallisuuteen, materiaaleihin, huoltajien kohtaamiseen sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen.

Toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma:

- Kaakon kaksikon päiväkodeissa lapsiryhmäkohtainen, jota käsitellään myös toimipaikkakohtaisesti.
- *Velvoite koskee varhaiskasvatuksen järjestäjän piirissä olevaa esiopetusta.*
- Suunnitelma siitä, miten toiminta vaikuttaa eri ihmisryhmiin, miten yhdenvertaisuus toteutuu omassa toiminnassa ja millaisia toimenpiteitä toimipaikassa yhdenvertaisuuden toteutumiseksi tehdään.
- Suunnitelma laaditaan yhdessä henkilöstön kanssa, lapsilla ja huoltajilla tulee olla mahdollisuus tulla kuulluksi.
- Suunnitelman laatiminen on prosessi: suunnittelu-selvitys-kehittäminen/toimenpiteet-arviointi kehän mukaisesti.

18.9.2023

- Suunnitelmassa kiinnitetään huomiota siihen, miten eri ominaisuudet, kuten esimerkiksi ikä, ihonväri, kieli, katsomus, perhesuhteet tai vammaisuus vaikuttavat lasten mahdollisuuksiin toimia varhaiskasvatuksessa ja kokea osallisuutta siinä.

Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986 Yhdenvertaisuuslaki 2014/1325)

1. Suunnittelu (syksyn tiimisuunnittelu)

Prosessin vaiheiden suunnittelu

- Nyt syksyllä tarkoitus perehtyä käsitteisiin ja saada niistä jonkinlainen kuva, mitä tarkoittavat.

Käsitteitä ovat mm: tasa-arvo, yhdenvertaisuus, ableismi, antirasismi, cisnormatiivisuus, cissukupuolisuus, etuoikeus, eksotisointi, eurosentrismi, esteteettömyys ja saavutettavuus, heteronormatiivisuus, häirintä, seksuaalinen häirintä, sukupuoleen perustuva häirintä, Inklusio, intersektionaalisuus, intersukupuolisuus, mikroaggressio, muunsukupuolisuus, normi ja normatiivisuus, normikriittisyys, normitietoisuus, normiluovuus, osallisuus, maahanmuuttaja, rasismi, representaatio, rodullistaminen, stereotypia.

Näistä löytyy tietoa oph:n sivuilta. Käymme näitä läpi tiimi-palavereissa syksyn aikana.

- Syksyn mittaan tarkastelemme meidän ryhmän toimintaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta ja yritämme saada selville, mitä asiaa/asioita tulisi mahdollisesti muuttaa.

18.9.2023

2. Milloin ja miten selvitystä on tehty? Mitä asioita selvityksessä nousi esiin? (syksy)

Nämä käsitteet tulivat esiin esiopettajien kokoontumisessa loppukesästä, ja tuli tarve perehtyä niihin hiukan tarkemmin.

3. Kehittämistoimenpiteet (kevät)

Kehitettävä teema

- tämä tarkentuu syksyn mittaan, kunhan olemme tarkastelleet syksyn ajan ryhmän toimintaa.

Tavoite

4. Arviointi (kesä)

- Meillä on eskarikauden jälkeen arviointipäivä, jolloin arvioidaan myös näiden tavoitteiden toteutumista.

2.4 Oppimiskäsitys ja lapsen aktiivista toimijuutta tukeva ja osallisuuden mahdollistava vuorovaikutus (MITEN?)

Heti eskarivuoden alkaessa painopiste ryhmäytymisessä; Leikitään erilaisia tutustumisleikkejä (mm. nimiläpsy) ja yleensäkin erilaisia yhteisleikkejä, joissa kaverista huolehditaan ja joissa tarvitaan yhteistoimintaa.

Lasten mielipiteitä ja toiveita on kyselty ennakkoon kesäkirjeiden muodossa ja toimintavuoden aikana pidämme perjantaisin ”porinapiirejä”, joissa yhdessä lasten kanssa suunnitellaan seuraavaa viikkoa. Ja samalla harjoitellaan arviointia, miten kulunut viikko mennyt kenenkin mielestä; mikä oli mukavaa ja mikä ei ehkä niin mieleistä. Ja kysellään lapsilta myös yksilöllisesti (ilman ryhmän läsnäoloa) toiveita eskaria ajatellen.

Tärkeää rohkaista lasta kokeilemaan uusia asioita, joita ei vielä osaa ja näin lapsi oppii uutta. Tässä lähdetään liikkeelle pienin askelin, yritetään luoda onnistumisen kokemuksia ja myös keskustellaan oppimistilanteissa asiasta ja puhutaan, että kaikkea ei heti pystykään osaamaan vaan monet taidot tarvitsevat harjoitusta. Ja aikuisen tuki tärkeä!

Oppimisen tukena meillä käytössä mm. päivän ohjelma kuvina. Apuna käytetään myös esim. piirtämistä ja kuvia puheen lisäksi.

Ryhmässä yhdessä pohdimme asioita, joita lapset tuovat esiin ja tarvittaessa selvittelemme vastauksia kysymyksiin ja ongelmiin netin avulla. Samalla juttelemme, että kukaan ei tiedä kaikkea, mutta tietoa voi etsiä monista paikoista ja että jos jollain on tietoa, niin kaveria on hyvä auttaa.

18.9.2023

2.5 Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta.

Koteihin lähetettiin kesällä kirje, jossa lapsilta ja huoltajilta kysyttiin etukäteen toiveita esiopetusvuotta ajatellen.

Lasten esittämiä toiveita vuodelle ovat:

- Haluan oppia;
  - lukemaan ja kirjoittamaan
  - R-kirjaimen
  - tekemään veden alla etuperin voltin ja ilmassa bakkärin
  - laskemaan
  - ymmärtämään suomea
  - kirjoittamaan paremmin
  - tekemään voltin trampoliinilla
  - tekemään ruokaa
  - tekemään taikatemppuja

Huoltajat esittivät eskarivuodelle toiveena, että:

- lapsi sopeutuu uuteen ympäristöön ja saa kavereita
- lapsi oppisi kärsivällisyyttä ja rohkaistuisi maistelemaan ruokia
- saavat tietoa, miten eskarilla menee
- lapsen omatoimisuutta ja vahvuuksia tuetaan
- paljon musiikkia
- lapsen toiveet esiopetusvuodelle toteutuisivat
- rehellinen, avoin ja luotettava yhteistyö puolin ja toisin

Esiopetusvuoden alussa lapsille teetetään kielellisten ja matemaattisten taitojen kartoitus sekä kartoitetaan liikunnallisia taitoja. Samoin heille teetettiin heti elokuussa KPT eli kontrolloitu

18.9.2023

piirrostarkkailu, jossa huomioidaan ohjeen mukaan toimimista ja muistia. Näiden tulosten perusteella on helpompi suunnitella kullekin lapselle yksilöllisiä tavoitteita.

2.6 Opetuksen yhteiset tavoitteet ja oppimiskokonaisuudet

Ilmaisun monet muodot:

Musiikillinen toiminta; laulamme niin tuttuja kuin opettelemme uusia lauluja, tutustumme erilaisiin soittimiin ja soitamme niillä, hyödynnämme myös kehonsoittimia. Leikimme laululeikkejä, liikumme musiikin mukaan ja tanssimme, havainnoimme äänen tasoa, kestoa ja voimaa. Musiikkia käytämme tunnelman luojana ja tunnetaitokasvatuksessa. Kuuntelemme ja laulamme monenlaista musiikkia. Kulloinkin käsiteltävänä oleva aihepiiri määrittelee lauluvalintoja samoin kuin esim. vuodenajat. Käytämme musiikkia ja laulua myös oppimisen tukena; opettelemme mm. viikonpäiviä ja aakkosia laulujen avulla.

Ja nyt syksyllä toteutuu jälleen Susanna Apo-Syrjäsen pitämät muskarihetket. Eli Susanna tulee eskarille pitämään muskaria.

Kuvallinen ajattelu ja kuvailmaisu; tutustumme erilaisiin tekniikoihin (mm. laveeraus), välineisiin ja materiaaleihin. Piirrämme mm. kynillä ja hiilellä, maalaamme, tutkimme värejä (mm. värioppi), askartelemme, teemme taidetta luonnonmateriaaleista myös ulkona. Väritäminen niin ohjeen mukaan kuin vapaastikin kuuluu päivittäiseen toimintaan. Teemme niin yksilö kuin paritöitäkin ja ryhmätöitä. Keskeisessä asemassa on lasten oma ideointi ja suunnittelu.

Käsityöt; kokeilemme erilaisia lankatöitä, mm. käsin ompelua (aloitamme ensin ompelukuvista, sitten kokeilemme kankaan ompelua), ja työstämme myös hiukan puumateriaalia. Lapsia rohkaistaan tässäkin itse suunnittelemaan, mitä tehdään.

18.9.2023

Suullinen ja kehollinen ilmaisu; hankitaan kokemuksia siitä, miten keholla ja kielellä voidaan leikkiä ja viestiä monia asioita; esitämme pantomiimia ja leikimme sananselitystä, teemme pieniä esityksiä (itse näytellen tai esim. pöytäteatterina) niin lasten ideoiden kuin satujenkin pohjalta. Ja tietysti vierailemme lähiympäristössä mahdollisesti järjestettävissä esityksissä.

Kielen rikas maailma:

Tavoitteena on vahvistaa lasten kiinnostusta puhuttua kieltä sekä lukemista ja kirjoittamista kohtaan. Sekä vahvistaa kielellistä kehitystä ja vuorovaikutustaitoja. Luemme satuja päivittäin, ja loruillemme ja käymme kirjastosta lainaamassa kirjoja (vähintään kerran kuukaudessa). Opettelemme kertomaan kuulemistamme asioista ja kirjaamme lasten keksimiä tarinoita.

Pidämme säännöllisesti ”porinapiirejä”, joissa mm. muistelemme viikon tapahtumia, arvioimme mikä viikon toiminnassa oli mieleistä ja mikä ei ehkä niin mieluista ja suunnittelemme tulevaa. Tärkeää on myös opetella kuuntelemaan kaveria ja antamaan toiselle puheenvuoro.

Tavuttelemmme, riimittelemme ja harjoittelemmme nimeämistä ja yläkäsitteitä mm. ”Laiva on lastattu”-leikin avulla ja säännöllisessä käytössä tälläkin kaudella ”Roihusten arjessa-materiaali”. Laskemme tavuja ja kirjaimia, kuuntelemme alkuäänteitä, yhdistämme äänteitä ja kirjaimia, harjoittelemmme toimimaan sanallisen ohjeen mukaan. Tutustumme kirjaimiin, jotta lapset oppisivat tunnistamaan niitä ja tuottamaan itse kirjaimia, ja sanojakin. Lähtökohtana esim. tavutuksessa ja alkuäänten kuuntelussa on nyt syksyllä lasten omat nimet.

18.9.2023

Kiinnitämme huomiota lasten kynäotteeseen ja harjoittelempa näppäimistön käyttöä tabletin avulla. Tablettia hyödynnämme muutenkin kirjaimiin ja äänneisiin tutustumisessa, ja monessa muussakin asiassa.

Jos lokakuussa järjestetään Satuviikko, niin osallistumme sen mahdollisiin tapahtumiin. Kevätpuolella vietämme jälleen sanomalehtiviikkoa tutustuen lehtiin ja tehden niihin liittyviä tehtäviä. Samoin kevättalvella osallistumme Kulttuuriviikon mahdollisiin tapahtumiin.

Minä ja meidän yhteisömme:

Harjoittelempa toimimaan yhteiskunnan jäsenenä; painopiste nimenomaan lähiyhteisössä, tutkimme esimerkiksi mitä palveluita lähiympäristöstämme löytyy. Tutustumme mm. juhlaperinteeseen ja perinneleikkeihin. Juhlimme tietysti myös jokaisen eskarilaisen syntymäpäiviä.

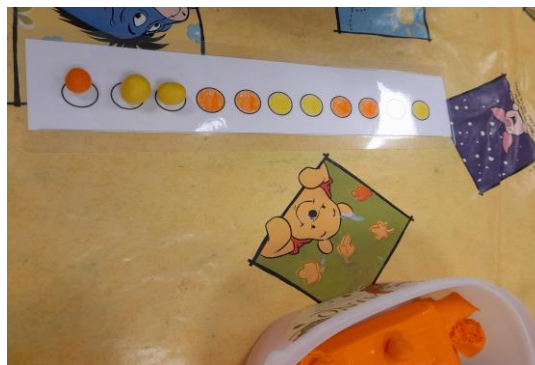
Kiinnitämme huomiota hyviin käytöstapoihin ja erityisesti **tunne- ja vuorovaikutustaitoihin**; mm. miten ja mitä kaverille tai aikuiselle puhutaan, harjoittelempa ongelmanratkaisua ja hyviä tapoja kohdata ja kohdella toisia ihmisiä, mietimme toimintamme seurauksia, luomme ryhmälle säännöt. Näitä harjoittelempa ihan arjen tilanteissa, mutta myös satujen ja leikkien välityksellä. Tutustumme myös mediaan esimerkiksi osallistumalla jälleen sanomalehtiviikon viettoon, ja tietenkin tablettien ja videotykin kautta.

Harjoittelempa myös liikkumaan lähiympäristössä ja opettelemme samalla liikennesääntöjä.

Tutkin ja toimin ympäristössäni:

Hyödynnämme eskarin lähiympäristöä (eskarin piha, lähiluonto, muu rakennettu ympäristö) oppimisessa ja havainnoimisessa; Käymme retkillä lähiympäristössä tutkimassa luontoa (lapset ottavat retkiltä tabletilla kuvia, joita sitten yhdessä katsomme videotykin kautta), tarkkailemme vuodenaikojen vaihteluita, harjoittelempa viikonpäiviä, ja pohdimme mikä kuukausi ja vuodenaika menossa.

Matemaattiset taidot; Matemaattisia taitoja harjoittelempa ihan arjen tilanteissa ja pelien ja leikkien avulla joka päivä. Teemme vertailuja mm. enemmän- vähemmän - yhtä paljon, ensimmäinen- viimeinen, vasen-oikea, samanlainen - erilainen. Luokittelemme ja lajittelemme, jatkamme sarjaa mm. muovailuvahaa ja palikoita hyödyntäen.

18.9.2023

Etsimme ympäristöstä perusmuotoja, opettelemme tunnistamaan numeroita, harjoittelempa lukumääriä, mittaamme (kehonosilla ja erilaisilla välineillä), tutustumme rahaan (leikimme kauppaleikkejä) ja harjoittelempa aikakäsitystä (eilen, huomenna) ja kellonaikoja (tasat ja puolet tunnit) sekä harjoittelempa liikkumista lukujonossa eteen ja taaksepäin, tässäkin apuna erilaiset leikit (esim. Popparikone-leikki). Lasten geometrista ajattelua vahvistamme rakentelun, muovailun ja askartelun avulla.

Matemaattisten taitojen harjoittelussa hyödynnämme myös tietokonetta ja tablettia, ja niillä olevia harjoitusohjelmia (esim. matikkajuna, voihan matikka. Ja Ohjelmointiin mm. Bee-bot).

Käytössä edelleen ”matikka-kävely”, jonka avulla voidaan harjoitella monia asioita, esim. lukumääriä, numeroita, muotoja.

Teknologia; Havainnoimme ja tutkimme ihan arjessa esiintyvää teknologiaa.

Rakentelemme ja askartelemme ja tutkimme lelujen toimintaperiaatteita. Etsimme tietoa tabletin ja tietokoneen kautta, ja pelaamme niillä myös erilaisia oppimispelejä (mm. kirjaimia, numeroita, ohjelmointia).

Lapset ottavat kuvia tabletilla tai kännykällä ja näitä kuvia hyödynnämme toiminnassamme. Käytämme oppimisen keinona/välineenä myös kamerakynä-tekniikkaa, jossa eskarit kuvaavat pieniä videopätkiä kyseessä olevasta aiheesta. Nämä videot katsomme pienissä porukoissa ja katseluun annetaan jokin tarkkailutehtävä.

Ympäristökasvatus; Tarjoamme lapsille luontokokemuksia, käymme luontoretkillä ja seuraamme vuodenaikojen vaihteluita. Meillä on tietyt metsäretkikohteet, joissa vieraillemme leikkimässä ja tekemässä tehtäviä ympäri vuoden. Tutustumme eläimiin ja kasveihin, esim. tutkimme mitä puita, kasveja ja hyönteisiä löydämme eskarin ympäristöstä.

Erilaisiin luonnontieteellisiin ilmiöihin tutustumme lasten mielenkiinnon kohteiden mukaan.

Kasvan ja kehityn

Tavoitteena on innostaa lapsia liikkumaan ja saada heidät ymmärtämään liikunnan yhteys terveyteen ja hyvinvointiin. Tärkeintä on, että lapset löytävät liikunnan riemun.

Harjoittelempa itsestä ja omista tavaroista huolehtimista. Huolehdimme siitä, että lapsilla on mahdollisuus liikkua joka päivä.

Harjoittelempa motorisia perustaitoja; oman kehon hahmotusta ja erilaisia liikkumistapoja (juoksu, kävely, hyppiminen eri tavoin), tutustumme erilaisiin välineisiin (esim. pallot, liikuntavarjo, vanteet, hyppynaru, hernepusit), pelaamme sählyä ja jalkapalloa, leikimme liikuntaleikkejä, suunnistamme niin sisällä kuin ulkona.

Yhdistämme liikunnan myös uusien asioiden oppimiseen. Liikunnan avulla on mahdollista hahmottaa uusia asioita kehollisesti ja sitä kautta helpompi oppia ne myös kognitiivisesti (esim. muodostetaan kirjaimia kehon avulla).

18.9.2023

Luistelemme ja hiihdämme sään niin salliessa ja keväällä käymme uimassa Haminan uimahallissa 3 krt.

Ruokailutilanteissa harjoittemme hyviä ruokailutapoja ja tutustumme lautasmalliin sekä rohkaisemme maistamaan uusia makuja.

2.6 Kasvun ja oppimisen tuki

Lapsen kasvun ja oppimisen tuen kolme tasoa ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Tukimuotoja ovat esimerkiksi osa-aikainen erityisopetus, pienryhmätoiminta, tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä erityiset apuvälineet. Tukimuotoja voi käyttää kaikilla tuen tasoilla sekä yksittäin että samanaikaisesti toisiaan täydentävästi. Lapsen saaman tuen tulee olla joustavaa, pitkäjänteistä, tavoitteellista ja tuen tarpeen mukaan muuttuvaa. Tukea annetaan niin kauan sekä sen tasoisena ja muotoisena, kuin se on kunkin lapsen kohdalla tarpeellista. Esiopetuksen opettaja arvioi lapselle annettavien tukimuotojen tarpeellisuutta ja riittävyttä yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa aina tarvittaessa ja vähintään puolen vuoden välein.

Kasvun ja oppimisen tukeminen merkitsee aina yhteisöllisiä ja oppimisympäristöihin liittyviä ratkaisuja sekä lasten yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista. Huomiota kiinnitetään erityisesti esteettömyyteen, oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tunnistamiseen. Opettajien, erityisopettajien, esiopetuksen muun henkilöstön sekä muiden ammattihenkilöiden monialainen yhteistyö lasten tuen tarpeen havaitsemisessa sekä tuen suunnittelussa ja toteuttamisessa on tärkeää. Yhteistyöhön kulloinkin osallistuvat ammattihenkilöt harkitaan tapauskohtaisesti.

Jokaiselle eskarilaiselle laaditaan oma henkilökohtainen esiopetuksen oppimissuunnitelma (LEOPS) syksyllä yhdessä huoltajien kanssa, tarvittaessa mukana myös muita asiantuntijoita, esim. varhaiskasvatuksen erityisopettaja. LEOPSin avulla seurataan ja arvioidaan lapsen edistymistä ja sitä voidaan tarvittaessa tarkistaa lukuvuoden aikana.

Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman avulla pyritään turvaamaan lapselle parhaat edellytykset kasvaa ja oppia. Oppimissuunnitelma sisältää kuvauksen lapsen arkitaidoista ja sosiaalisista vuorovaikutustaidoista, karkea- ja hienomotoriikasta, työskentelytaidoista ja kielellisistä ja matemaattisista valmiuksista. Myös lapsen ja huoltajien toiveet esiopetusvuodelle kirjataan suunnitelmaan.

Meillä on kuvitettu päiväjärjestys seinällä ja muutenkin kuvia ja tekstejä erilaisista tavaroista, tehtävistä ja leikeistä esillä.

Apuna myös piirrostaulu, johon piirretään apukuvia.

18.9.2023

Vaikka ryhmä on pieni, se jaetaan tietyissä toiminnoissa vielä kahteen pienryhmään, jolloin keskittyminen helpottuu. Meille on tulossa ”pöytäsermit”, joiden toivotaan helpottavan keskittymistä omaan tehtävään pöydän ääressä.

Myös leikeissä ryhmää ohjataan ja jaetaan vähintään kahteen tilaan.

Tarvittaessa lasta tuetaan kolmiportaisen tuen mallin mukaisesti:

Yleinen tuki

Yleinen tuki esiopetusryhmässä on ensimmäinen keino vastata lapsen mahdolliseen tuen tarpeeseen. Tärkeänä pohjana toiminnalle ovat lapsen yksilölliset vahvuudet sekä tunne, että on tärkeä ryhmän jäsen. Tarvittavat yleisen tuen tukitoimet kirjataan yhteistyössä huoltajien kanssa lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaan. Tukitoimia voivat olla esim. yksilölliset tehtävät, jokin opetusohjelma, jokin tietty materiaali tai väline, aikuisen tuki

Tehostettu tuki

Jos lapsi tarvitsee enemmän tukea, siirrytään tehostetun tuen piiriin. Tehostettu tuki on lapsen kasvun ja oppimisen vahvempaa, yksilöllisempää ja pitkäjänteisempää tukemista. Tehostetun tuen lähtökohtana on pedagoginen arvio, jonka laatii esiopetuksen opettaja yhteistyössä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa. Tehostetun tuen aloittaminen ja järjestäminen käsitellään moniammatillisessa oppilashuoltoryhmässä, jonka kutsuu koolle varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Tehostettu tuki kirjataan lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaan. Tehostettua tukea annetaan pääsääntöisesti esiopetuksen loppuun saakka.

Eriytynen tuki

Eriytystä tukea annetaan lapsille, joiden esiopetusta kasvun ja oppimisen vaikeuksien takia ei voida muuten järjestää. Lapsen edellytykset ovat voineet heikentyä esim. vamman, sairauden tai kasvuympäristöön liittyvien riskitekijöiden takia. Eriytynen tuki voidaan järjestää yleisen tai pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä. Eriytystä tukea tarvitsevalle lapselle tehdään kirjallinen hallintolain mukainen päätös. Ennen päätöksen tekemistä opetuksen järjestäjän on kuultava oppilasta ja tämän huoltajaa ja tehtävä pedagoginen selvitys. Eriytisen tuen päätöksen saaneelle lapselle laaditaan LEOPS:in lisäksi henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma eli HOJKS, josta käy ilmi erityistä tukea koskevan päätöksen mukaisen opetuksen, oppimisympäristön ja muun tuen järjestäminen. Lapsen tuen tarpeen muuttuessa tarkistetaan erityisen tuen tarpeellisuus ja mikäli lapsi ei tarvitse enää erityistä tukea, tehdään tästä viranhaltijan päätös.

Opiskeluhoolto

on lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista huolehtimista. Oppilashuollon palveluita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut; psykologin palveluja käytetään tarvittaessa, mutta kuraattori vierailee useamman kerran ryhmässä tutustumassa lapsiin ja osallistuu pieniä hetkiä meidän toimintaan, sekä terveydenhoitopalvelut. Myöskin varhaiskasvatuksen erityisopettaja vierailee säännöllisesti ryhmässä elokuussa ja jälleen kevätpuolella. Eri ammattiryhmien konsultaatio on tärkeä työmenetelmä oppilashuollossa ja esiopetuksen oppilashuoltoryhmät ovat monialaisia.

Ensisijaisesti oppilashuoltoa toteutetaan ennaltaehkäisevänä koko yhteisöä koskevana toimintana. Tätä oppilashuoltoa koordinoi opiskeluhooltoryhmä (OHR), joka kokoontuu säännöllisesti, muutaman kerran syksyllä sekä keväällä.

18.9.2023

Käytössä on erillinen yhteisöllinen opiskeluhoitosuunnitelma, joka kattaa ikäryhmät esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen saakka. Suunnitelma löytyy varhaiskasvatuksen verkkolevyn H-asetalta, johon on oikeus vain kyseisen päiväkodin henkilökunnalla.

Pedagoginen oppimisympäristö

Meidän kahdesta huoneesta toinen on enemmän leikkitila ja toinen on varattu enemmän rauhallisempaan toimintaan, esim. pelaaminen, piirtäminen/värittäminen. Mutta tarvittaessa toki molempia käytetään leikkitilana ja leluja sekä esim. automattoa siirrellään tilasta toiseen tarpeen mukaan.

Lisäksi käytössä on myös meidän oma käytävä-/eteistila, jossa voi tehdä tehtäviä ja leikkiä. Tilaa voi jakaa pienempiin lohkoihin sermin sekä siirrettävien hyllyköiden avulla. Laatikoissa ja kaapeissa on kuvat, mitä tavaroita ne sisältävät.

2.7 Pedagoginen havainnointi ja dokumentointi - on jokaisen tiiminjäsenen vastuulla (MIKSI?)

Päivittäin otamme valokuvia tai videopätkiä, joita julkaisemme TinyAppissa tekstin kera. Näin myös vanhemmat saavat tietoa meidän toiminnasta.

Kartoitamme lasten kielellisiä, matemaattisia ja liikunnallisia taitoja havainnointilomakkeisiin; alkukartoitus syksyllä ja vähintään toinen kevätpuolella, alkuvuodesta. Ja tarvittaessa useamminkin. Eskareille teetetään KPT eli kontrolloitu piirrostarkkailu syksyllä. Kuva ja havainnointilomakkeet tallennetaan eskarilaisen henkilökohtaiseen kansioon.

18.9.2023

3. Arviointi ja kehittäminen

Arvioinnin avulla suunnitellaan ja kehitetään opetusta sekä tuetaan kunkin lapsen hyvinvointia, kasvua ja oppimista. Lapsikohtaiseen esiopetuksen oppimissuunnitelmaan kirjataan yhteistyössä vanhempien kanssa kutakin lasta koskevat opetuksen tavoitteet. Tavoitteet voivat liittyä esimerkiksi oppimisvalmiuksien tukemiseen, oppimisen tai sosiaalisten taitojen vahvistamiseen. Lapsesta saatavan tiedon keruussa käytetään hyödyksi myös lapsen omia sekä aiemman varhaiskasvatuksen henkilöstön tekemiä havaintoja ja ajatuksia. Jatkuvan havainnoinnin, dokumentoinnin ja lasten ja vanhempien palautteen avulla toimintaa kehitetään ja muokataan yhä paremmin kutakin lasta ja lapsiryhmää palvelevaksi kokonaisuudeksi.

Lapsia ohjataan myös itsearviointiin. Lapsille sanoitetaan ja tehdään näkyväksi heidän vahvuuksiaan ja tuetaan heitä asioissa, joita vielä opetellaan. Lapsille annetaan rohkaisevaa ja kannustavaa palautetta, jotta kukin lapsi voi havaita edistymistään. Tämä rakentaa lasten myönteistä käsitystä itsestään oppijana. Opetuksen järjestämisen kannalta olennaiset tiedot kunkin lapsen esiopetuksen aikaisesta työskentelystä sekä kasvun ja oppimisen etenemisestä siirretään lapsen tulevan ensimmäisen luokan opettajan tietoon tiedonsiirtopalaverissa.

Esiopetuksen henkilöstö tekee lisäksi jatkuvaa, tavoitteellista itsearviointia ylläpitääkseen esiopetuksen laatua sekä kehittääkseen sitä edelleen. Tämä itsearviointi on esiopetuksen laadun ylläpitämisen ja kehittämisen ehto. Arviointia varten kerätään havaintoja ja tarkoituksenmukaista tietoa lapsista sekä palautetta lasten vanhemmilta. Lisäksi esiopetuksen henkilöstön ja esimerkiksi varhaiskasvatuksen erityisopettajan kesken käydään säännöllisiä pedagogisia keskusteluja toiminnan kehittämiseksi. Lisäksi kaikki Kaakon kaksikon esiopetuksen opettajat kokoontuvat säännöllisesti toimintavuoden aikana suunnittelemaan ja arvioimaan toimintaa ja sekä laadittua toimintasuunnitelmaa.

Kiireettömälle pedagogiselle arvioinnille, suunnittelulle ja yhteiselle pohdinnalle järjestetään aikaa säännöllisesti myös arjessa. Havaintojen läpi käymisen, arvioinnin, kehittämisen ja suunnittelun mahdollistavia rakenteita Kaakon kaksikon varhaiskasvatuksessa ovat:

- erillisissä tiimi-, ryhmä- ja työyhteisöpalavereissa
- vuosittaisissa koko henkilöstön suunnittelu- ja arviointitapaamisissa
- moniammatillisissa yhteistyö- ja kehittämispalavereissa sekä
- kehityskeskusteluissa.

18.9.2023

3.1 Toiminnan arvioinnin ja suunnitelmallisuuden toteutuminen esiopetusryhmässä

Suunnittelusta päävastuu opettajalla, jolla SAK-aikaa 5 h viikossa.

Viikoittaiset tiimi-palaverit, joissa myös yhdessä suunnitellaan ja arvioidaan toteutunutta toimintaa, tarvitseeko tehdä muutoksia. Näissä tiimi-palavereissa myös pohditaan ennen Leops-keskusteluita kunkin lapsen vahvuuksia ja sekä harjoitusta vaativia osa-alueita. Ja vastaavasti keskustelun jälkeen välitetään tieto keskustelun kulusta.

Tämän lisäksi syksyllä kauden alkaessa on varattu muutama tunti yhteiselle suunnittelulle.

Vuodenvaihteen tienoilla on ns. väliarviointi ja keväällä kauden päätyttyä on myös arviointipäivä.

Tiimissä täytämme myös ryhmäleopsin, johon kirjataan kunkin lapsen henkilökohtaiset tavoitteet ja tavoitteet koko ryhmän osalta. Tätä lomaketta tarkastellaan säännöllisesti kauden aikana mm. näissä tiimipalavereissa.

Joka perjantai pidämme eskarilla ”porinapiirin”, jossa muistellaan kulunutta viikkoa; mikä siinä oli mieluista, mikä ei niin mukavaa ja esitetään toiveita seuraavalle viikolle.

Seinälle tulossa myös lasten ennen eskarivuoden alkua esittämät toiveet. Näin ne pysyvät muistissa ja yritämme niitä vuoden mittaan toteuttaa.

Vanhemmat ovat myös jo ennen kauden alkua saaneet esittää toiveita eskarivuotta ajatellen.

Vanhempainillassa sekä Leops-keskusteluissa kysellään myös vanhempien toiveita.

Keväällä huoltajille menee asiakaskysely kuluneesta kaudesta.

Lapsille annetaan lukuvuoden päätteeksi esiopetuksen osallistumistodistus, johon merkitään todistuksen, opetuksen järjestäjän, päiväkodin ja lapsen nimi, lapsen henkilötunnus sekä todistuksen antamispäivä. Lisäksi todistukseen merkitään, että todistus on Opetushallituksen 22.12.2014 hyväksymien esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen.

4. Yhteistyö ja lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelmaprosessi

Yhteistyön tavoitteena on, että esiopetus, muu varhaiskasvatus ja perusopetus muodostavat johdonmukaisen, lapsen kasvua ja oppimista tukevan jatkumon. Yhteistyöllä varmistetaan esiopetuksen laatua sekä vahvistetaan lasten ja huoltajien osallisuutta. Yhteistyötä kehitetään ja arvioidaan yhdessä opetuksen järjestäjän johdolla.

Esiopetuksen henkilöstö tekee yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön kanssa lasten hyvinvoinnin, kasvun ja oppimisen tukemiseksi. Lasten kasvun ja oppimisen tuen sekä esiopetuksen oppilashuollon käytäntöjä arvioidaan ja kehitetään monialaisessa yhteistyössä. Esiopetuksen henkilöstön yhteistyöllä lähiympäristön toimijoiden kanssa edistetään oppimisympäristöjen monipuolisuutta. Näin lasten oppimisympäristöt avautuvat ympäröivään yhteisöön ja maailmaan.

Yhteistyö huoltajien kanssa alkaa rakentua heti ensimmäisestä kohtaamisesta lähtien. Tavoitteenamme on jatkuvasti kehittää yhteistyötapoja ja omalta osaltamme vahvistaa luottamusta huoltajien ja esiopetuksen henkilöstön välillä panostamalla jokaiseen kohtaamiseen. Huoltajien kanssa keskustellaan lapsen kasvun ja oppimisen tavoitteista sekä oppimisen ja kehityksen etenemisestä. Keskusteluja käydään päivittäisissä kohtaamisissa, eri viestintävälineitä hyödyntäen sekä lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelman laadinta- ja arviointipalaverissa, jotka pidetään syksyllä ja keväällä. Yhteisen kielen puuttuessa käytetään keskusteluissa tarpeen mukaan tulkia yhteisymmärryksen ja tasavertaisuuden takaamiseksi.

4.1 Yhteistyö huoltajien kanssa ja lapsen vasun laadinta prosessi

Huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön muotoja ovat keskustelut syksyllä, jossa laaditaan yhdessä huoltajien kanssa lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma LEOPS, ja keväällä sekä muulloinkin tarvittaessa, vanhempainilta, puhelinkeskustelut, ja tietenkin päivän kuulumiset tuonti ja hakutilanteissa ja TinyApp-sovelluksen kautta. Ja jo ennen esiopetusvuoden alkua koteihin lähetettiin kirje, jossa kyseltiin lasten ja huoltajien toiveita esiopetusvuodelle. Esiopetusvuoden aikana huoltajia osallistetaan toimintaan mm. erilaisten pienten ”kotitehtävien” kautta, kysellään vanhempainillassa ja keskusteluissa huoltajien toiveita. Keväällä huoltajilta kerätään asiakaspalautetta toiminnan kehittämiseksi.

Lapsen ajatuksia ja näkökulmia voidaan selvittää mm. erillisellä ”lapsen mielipide”-lomakkeella, joka liitetään Leops-lomakkeeseen.

18.9.2023

4.2 Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö

Erittäin tärkeää toiminnan kannalta on ryhmän työparin yhteistyö ja sen toimivuus! Tosin tällä kaudella siinä on haasteensa, kun ryhmän lastenhoitaja vaihtuu useasti. Varhaiskasvatuksen erityisopettajalta olemme saaneet konsultaatioapua; neuvoja ja vinkkejä tiettyjen lasten kanssa toimimiseen ja elokuussa hän on ollut mukana seuraamassa ryhmän toimintaa sekä ollut mukana teettämässä tiettyjä kartoituksia. Yhteistyö jatkuu taas helmikuussa.

Muita yhteistyötahoja ovat kuraattori, tarvittaessa psykologi, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, neuvola, liikuntatoimi (mm. uinnin opetus), kirjasto (vierailemme vähintään kerran kuukaudessa), kulttuuritoimi, varhaiskasvatuksen sekä koulun henkilökunta.

Keväällä ennen eskarin loppumista on tiedonsiirtopalaveri, johon voi osallistua tuleva opettaja, esiopetuksen opettaja, koulun erityisopettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja, huoltajat, kuraattori, tarvittaessa kouluterveydenhoitaja sekä muut lapsen kanssa työskentelevät tahot. Tiedonsiirto toteutuu osana koulun oppilashuoltoa.

5. Toimintakauden teemat ja tapahtumat

Esiopetuksessa toiminta on yhteisöllistä ja oppiminen erilaisissa ryhmissä tapahtuvaa. Leikissä ja yhteisessä toiminnassa lapset saavat tuoda näkemyksiään ja ideoitaan esiin, näkevät ehdotustensa toteutuvan, neuvottelevat ja ratkaisevat aikuisen avustuksella eteen tulevia tilanteita. Lapset saavat kokemusta vaikuttamismahdollisuudesta, mikä vahvistaa toimintaan sitoutumista. Koko päiväkodin yhteisiä tapahtumia ja toimintaa järjestetään ympäri toimintakauden.

Kasvatusyhteistyö on myös huoltajien keskinäistä vuorovaikutusta. Kauden aikana järjestämme yhteisiä tapahtumia, jotta perheet voivat verkostoitua ja tutustua toisiinsa paremmin, myös henkilöstö tulee tutummaksi.

5.1 Ryhmän teemat, juhlapäivät ja tapahtumat

- Vanhempainilta syyskuussa. Siihen osallistuu etänä myös puheterapeutti.
- Keskustelut huoltajien kanssa syys-lokakuussa ja keväällä.
- Osallistumme syys-lokakuun vaihteessa liikunnalliseen Arkiseikkailuun, jossa osallistetaan myös perheitä liikkumaan.
- Jos lokakuussa järjestetään Satuviikko, niin osallistumme sen mahdollisiin tapahtumiin ja samaan aikaan keskitymme eskarillakin erilaisiin satuihin ja niihin liittyvään toimintaan, mm. sadutus.
- Susanna Apo-Syrjänen pitää muskaria (3 krt), todennäköisesti vasta marraskuussa.
- Lapsen oikeuksien viikko viikolla 47.
- Joulujuhlat joulukuussa, mahdollisesti yhteiset Leppäkertun kanssa.
- Kulttuuriviikot helmikuussa.
- Pääsiäisen huomioiminen
- Vappujuhlat.

18.9.2023

- Kevätjuhlat, jotka eskarin omat.
- Ja tietenkin juhlimme jokaisen eskarilaisen syntymäpäivät

Eskareissa on ilmennyt kiinnostusta ainakin avaruuteen liittyviin asioihin, joten sitä käsitellään. Ja katsotaan mitä muita toiveita ja mielenkiinnon kohteita löytyy vuoden mittaan.